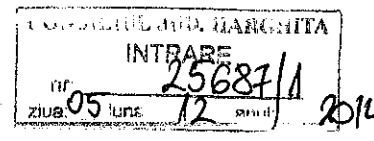

MINISTERUL MEDIULUI SI PADURILOR
AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI VRANCEA

Unitatea de Implementare a
Proiectului LIFE08NAT/RO/000500

Către,

Consiliul Județean Harghita

Spre știință: Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice

Referitor la: Proiect Raport *Daune provocate de urși în județul Harghita*

Stimate Doamnă Borboly Csaba

Apreciem și salutăm în mod deosebit disponibilitatea Consiliului Județean Harghita și a colectivului de experți cooptați de instituția Dumneavoastră de a se implica activ în planificarea cadrului de management a speciei urs brun (*Ursus arctos*) la nivel regional și național. Apreciem de asemenea că în raportul realizat ați ales să utilizați și informații obținute în cadrul proiectului LIFEURSUS deși considerăm că proiectul deține mult mai multe informații pe problematica conflictelor om-urs decât cele prezentate de dumneavoastră. Deoarece considerăm că implicarea factorilor interesați este importantă atunci când se propune schimbări în cadrul unui sistem de management al unei specii (indiferent de aceasta) dorim să facem câteva observații și comentarii la raportul dumneavoastră cu scopul de a îmbunătăți calitatea și obiectivitatea acestuia.

1. Nici o reglementare în vigoare nu stabilește un număr minim de 5 urși ce trebuie să existe în fiecare arie naturală protejată. (pag. 5). Fiecare arie naturală protejată este caracterizată de o anumită calitate a habitatelor respectiv de o capacitate diferită de suport a habitatelor, capacitate de suport ce în cazul ursului este sezonieră fiind relație directă cu disponibilitatea hranei de origine vegetală.
2. Art. 39 litera 1. din Legea 407/2006 a vânătorii și protecției fondului cinegetic prevede "se interzice vânarea urșilor la nadă sau la bârlog; este permisă vânatoarea la nadă a exemplarelor de urs care produc pagube, cu aprobarea administratorului și a autorității publice centrale care răspunde de protecția mediului;". În interpretarea aliniatului vânatoarea la bârlog este interzisă! Vânatoarea la nadă poate reprezenta excepție, logica fiind de a recolta ursul ce a provocat paguba deoarece acesta revine în majoritatea cazurilor la hoit (ce reprezintă nadă). (pag. 6)
3. Estimările asumate de Ministerul Mediului indică un trend stabil al populației de urs, caracterizat de fluctuații anuale și sezoniere în anumite zone. Raportările gestionarilor de fonduri cinegetice indică un trend crescător (pag. 6), însă în multe situații aceste trend nu are niciun fundament științific. Considerăm că problematica mărimii populației de urs trebuie abordată precaut deoarece în acest moment precizia metodelor aplicate este extrem de redusă. Ca exemplu faptul că 10 persoane văd independent 10 exemplare de urs nu înseamnă că sunt neapărat 10 urși în zona respectivă. Pot foarte bine să fie 5 sau 15 urși.
4. În Carpați există o singură specie de urs brun. Din formularea dumneavoastră reiese că "ursul carpatin" ar reprezenta majoritate în populația de urs brun. (pag.6).
5. Recomandăm precauție în utilizare valorilor privind densitatea urșilor în România deoarece aceștia nu sunt distribuiți uniform. Așa cum ați menționat zona Harghitei și Covasnei este caracterizată de o densitate ridicată a urșilor fiind cu mult peste media în Carpați.(pag.6).
6. Din datele analizate de echipa proiectului nu a fost dovedită o relație directă, respectiv o corelație, între numărul de urși și numărul incidentelor. Aceeași concluzie a fost trasă și în cadrul altor populații de urs precum cele din Slovenia, Croația, Slovacia, Suedia. Analiza pagubelor pe mai mulți ani (http://lifeursus.carnivoremari.ro/pdf/Raport-pagube-si-analiza-cost-beneficiu-garduri-A4_C6%202008-2013.pdf) arată un caracter aleatoriu al numărului de pagube ca distribuție în spațiu, precum și pe ani, însă una stabilă din perspectiva sezonului (vârful pagubelor este în perioada iulie,

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI VRANCEA

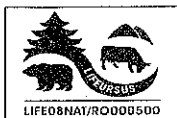

Unitatea de Implementare a
Proiectului LIFE08NAT/RO/000500

- august septembrie). Studiile anterioare arată că pagubele sunt provocate în general de un număr redus de urși (<http://www.travaux.ro/web/index.php/contents/15-volume-54-issue-2-2011> - *Trouble-making Brown bear Ursus arctos Linnaeus, 1758 (Mammalia: Carnivora) – behavioral pattern analysis of the specialized individuals* Leonardo Bereczky, Mihai Pop, Silviu Chiriac). Credem că propunerea Președintelui Asociației de Dezvoltare Rurală a Consiliului Județean Harghita nu are un fundament realist, deoarece experiența arată că un urs poate provoca o mai multă pagubă într-un timp foarte scurt. Nu există nicio relație matematică care să stabilească un număr optim de urși care să conducă la zero pagube. În fapt obiectivul de zero pagube poate fi atins doar cu zero urși. (pag.7).
7. Credem că raportarea pagubelor la numărul de urgență 112 (pag. 8) nu va aduce îmbunătățiri sistemului deoarece procedura de constatare a pagubei este dependentă de existența unei resurse umane ce trebuie să constate paguba ca atare. Într-adevăr procedura stabilită în HG1679/2008 poate fi îmbunătățită, iar echipa proiectului WOLFLIFE ce se derulează în perioada 2014-2018 și-a propus să asigure îmbunătățirea activității inspectorilor prin cursuri de specialitate pentru a îmbunătăți calitatea proceselor verbale respectiv timpul alocat aprobării proceselor verbale.
 8. Reducerea numărului de exemplare de masculi maturi poate contribui la alterarea structurii pe clase de vârstă a populației de urs și între altele poate schimba procesul de reglare intra populațională însă în prezent cel puțin la nivelul populației Carpatice de urs brun nu există studii concrete privind acest reglaj, nu există studii concrete privind mortalitatea naturală a urșilor, respectiv a natalității. Ce știm este că într-adevăr vânătoarea este orientată selectiv către urși de talie mare și către masculii ceea ce poate favoriza creșterea populației. Reglementarea recoltării doar a urșilor tineri poate avea efecte neașteptate pe termen lung dacă ea nu este aplicată fundamentat pe realitatea din teren. Procesul de optimizare a unei populații de urs (pag. 10) trebuie abordat considerând informații certe privind mărimea populației și structura acesteia. Reducerea masivă a bazei piramidei populaționale poate afecta pe termen lung nu doar mărimea populației ci și viabilitatea genetică iar impactul poate fi semnificativ. Până la existența unor studii care să fundamenteze o asemenea decizie la nivel național, credem că orice gestionar responsabil poate decide dacă scoate din populație doar urșii tineri sau femele, neexistând reglementări care să interzică aplicarea acestei selecții cu scopul de a reduce populația într-o anumită zonă. Considerând și următorul paragraf credem că într-adevăr autorizațiile de vânătoare trebuie eliberate pentru acei urși dovediți că au făcut pagube.
 9. În ceea ce privește vătămările de persoane credem că într-adevăr acestea reprezintă o urgență și legislația ar trebui să le trateze ca atare. Menționăm totuși că vătămările de persoane au un puternic caracter aleatoriu, existând totuși anumite grupuri sociale care prin activitatea desfășurată sunt mai susceptibile de a fi atacate (crescătorii de animale, gonacii, culegătorii de fructe și ciuperci). Principala soluție este îmbunătățirea timpului de reacție a autorităților în aceste cazuri prin existența unui protocol clar stabilit. În ceea ce privește recoltarea urșilor ce au produs vătămări credem că ar fi mai util ca gestionarii să asigure o rezervă de urși din cota deja alocată special pentru asemenea cazuri însă nu putem să nu menționăm că în majoritatea atacurilor acestea au un caracter defensiv situație în care ursul este greu de identificat deoarece abandonează rapid zona. Așa cum am menționat anterior un protocol este necesar pentru asemenea cazuri.
 10. Utilizarea gardurilor electrice în cadrul proiectelor LIFE implementate de APM Vrancea indică cel mai ridicat randament în prevenirea pagubelor indiferent de mărimea lor. Succesul este dat de modul în care gardul este utilizat și întreținut (pag. 10).
 11. Susținem necesitatea reglementării pășunatului și a altor activități ce produc deranjul faunei sălbatice. (pag.11).
 12. În acest moment arealul de distribuție a ursului brun cuprinde și zonele de deal nu doar zona montană (pag.11). În ceea ce privește reglementările Europene ele până în prezent nu au afectat continuitatea

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI VRANCEA

Unitatea de Implementare a
Proiectului LIFE08NAT/RO/000500

vânătorii ursului brun. Ba din contră ele forțează aplicarea măsurilor orientate către recoltarea urșilor problemă. Vă reamintim că ursul brun este specie protejată încă din anul 1997 odată cu aderarea României la Convenția de la Berna. Problema repartizării cotelor este o problemă de ordin intern ce nu are legătură cu Directiva Habitata, iar planificarea și aplicarea lor cu scopul reducerii pagubelor poate contribui la reducerea conflictelor însă nu va contribui la eliminarea lor.

13. Observatiile si cercetarile realizate in cadrul proiectului LIFEURSUS indica faptul ca pe raza judetului Harghita, majoritatea gestionarilor fondurilor de management cinegetic au organizat numeroase puncte de hranire suplimentara a ursilor, multe dintre acestea fiind situate la distante relativ mici fata de localitati si drumuri forestiere. Studiile stiintifice arata ca hranirea suplimentara a ursilor pe perioade lungi si in locatii fixe duce la o modificare a comportamentului si a modului de utilizare a teritoriului, concentrand numarul de exemplare in proximitatea punctelor de hranire. Densitatea ridicata a exemplarelor de ursi semnalata de raportul inaintat de institutia Dvs., poate fi urmare directa a acestor practici cinegetice si ca urmare consideram ca trebuie reanalizat si reglementat si modul de administrare a hranei suplimentare, luandu-se in calcul riscul de habituare a exemplarelor de urs.

14.

In contextul celor mai sus aratate, permiteti-ne sa va asiguram de intreaga noastra deschidere pentru identificarea solutiilor optime care sa duca la o asigurare viabila a coexistentei intre om si speciile de carnivore mari care vietuiesc pe raza judetului Harghita. De asemenea va informam pe acesta cale ca echipa noastra va sta la dispozitie cu informatii si sprijin in demersul Domniei Voastre de a imbunatatii managementul speciei urs in contextul in care este necesara protectia bunurilor si sanatatii umane.

Fata de cele mai sus aratate va asiguram de intreaga noastra consideratie.

Cu stima,

Director Executiv
Valentin Logodinschi

Manager proiect LIFEURSUS

Dr. Silviu Chiriac